

Lukiokoulutuksen oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelma

Oulunsalon lukio

<https://ouka.fi/oulunsalon-lukio>

Sisällysluettelo

Johdanto.....	3
Arvopohja.....	3
Keskeiset käsitteet.....	3
Oppimisen tuen ja erityisopetuksen tehtävä ja tavoitteet	6
Oppimisen tuen ja erityisopetuksen järjestämisen toimijat ja työnjako	6
Oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteuttaminen	10
Oppimisen tuki	10
Erityisopetuksen hallintopäätös	11
Erityisopetus hallintopäätöksen jälkeen.....	13
Oppimisen tuesta ja erityisopetuksesta tiedottaminen ja tiedon saavutettavuus	13
Oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteutumisen seuranta ja arviointi	14
Siirtymävaiheet ja tiedonsiirto.....	15
Yhteistyö huoltajien ja oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa.....	17

Johdanto

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelma täydentää [Oulun kaupungin lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaa](#) ja kuvaa, miten oppimisen tuki ja erityisopetus järjestetään käytännössä. Suunnitelman tarkoituksena on tukea lukioden henkilöstöä arjen työssä sekä selkeyttää työnjakoa ja toimintatapoja opiskelijan tukemisen eri vaiheissa. Suunnitelma antaa raamit yksikkökohtaiseen oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteuttamiseen, seurantaan ja arviointiin.

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen järjestämisessä huomioidaan voimassa oleva lainsäädäntö, lukion opetussuunnitelman perusteet sekä opiskelijan oikeus saada tarvitsemaansa tukea lukio-opintojen aikana.

Arvopohja

Oulun kaupungin lukioden oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelmaa ohjaavat Oulun kaupungin arvot: vastuullisuus, rohkeus ja reiluus. Oppimisen tuen ja erityisopetuksen näkökulmasta arvot ohjaavat työtä, jonka tavoitteena on mahdollistaa opiskelijalle yhdenvertaiset mahdollisuudet opiskella ja suorittaa lukio-opinnot.

Keskeiset käsitteet

Tässä luvussa on käsitelty ja avattu oppimisen tuen ja erityisopetuksen teeman keskeisiä käsitteitä. Käsitteet on järjestetty alle aakkosjärjestykseen.

Digilukiseula

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelma

Oulun kaupunki, lukiokoulutus

nro 4(18)

2025

Erityisopetus tarkoittaa opiskelijan oikeutta saada erityisopetusta, jos oppimisen tuki ei ole riittävää opiskelijan tuen tarpeen nähden ja hän tarvitsee erityisopetusta todennettujen oppimisvaikeuksien tai muun niihin rinnastettavan syiden vuoksi lukion oppimäärän suorittamiseksi. Erityisopetus on säännöllistä, systemaattista ja tavoitteellista erityisopettajan antamaa tukea ja ohjausta ja se kohdistuu todennettuihin haasteisiin.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma tarkoittaa opiskelijan laatimaa suunnitelmaa lukio-opintojen etenemisestä sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisestä. Suunnitelma sisältää opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman (lomakkeet A, B ja C). Tarvittaessa opiskelijan pedagogiset tukitoimet voidaan kirjata opiskelijan pyynnöstä henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan, jolloin käytetään PETS-lomaketta.

Monialainen yhteistyö tarkoittaa eri ammattiryhmien välistä yhteistyötä, jossa yhdistetään osaamista ja näkökulmia opiskelijan tukemiseksi ja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Lukiossa tähän yhteistyöhön voivat kuulua esimerkiksi aineenopettajat, opinto-ohjaajat, erityisopettajat ja opiskeluhuollon asiantuntijat.

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelma

Oulun kaupunki, lukiokoulutus

nro 5(18)

2025

Tukiopetus tarkoittaa aineenopettajan antamaa opetusta ja ohjausta opiskelijan oppimiseen liittyviin tuen tarpeisiin. Tukiopetusta voidaan antaa opiskelijalle, joka on jäänyt tilapäisesti jälkeen opinnoissaan tai joka tarvitsee muusta syystä tukea tai ohjausta lukio-opintojen suorittamiseksi. Tukiopetusta voidaan antaa myös opiskelutaitojen, kuten kielellisten, matemaattisten tai tietoteknisten valmiuksien vahvistamiseksi taikka opiskelutekniikkaan liittyvien taitojen tukemiseksi. Tukiopetukseen voi sisältyä kielitaidon vahvistamista silloin, kun opiskelijalla on puutteellinen osaaminen opetuskielen sanastossa tai kielen käytön tavoissa.

Tuen käsitteiden eroavaisuudet perusopetuksen ja lukion välillä tarkoittavat sitä, että perusopetuksessa käytetään 1.8.2025 alkaen käsitteitä ryhmäkohtaiset ja oppilaskohtaiset tukimuodot, jotka pitävät sisällään erilaisen tukimallin, verrattuna toisen asteen opiskeluun. Lukiossa käytetään käsitteitä oppimisen tuki ja erityisopetus, joiden sisällöt on avattu ylempänä.

Ylioppilastutkinnon erityisjärjestelyt tarkoittavat kokeiden erityisjärjestelyjä, jossa kokelas, joka on sairauden, vamman, erityisen vaikean elämäntilanteen, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeuden, vieraskielisyyden taikka muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi est

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen tehtävä ja tavoitteet

Oppimisen tuki ja erityisopetus muodostavat kokonaisuuden, jonka tehtävänä on edistää opiskelijan yhdenvertaisia mahdollisuuksia opiskella ja suorittaa lukio-opinnot. Tavoitteena on tukea opiskelijaa opintojen aikana sekä ennaltaehkäistä vaikeuksien kasautumista varhaisella tunnistamisella ja tarkoituksenmukaisilla tukitoimilla. Tuen avulla vahvistetaan koulutuksellista tasa-arvoa ja ehkäistään syrjäytymistä.

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen järjestämisen toimijat ja työnjako

Tämä luku liittyy lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden luvun 4.2.4 paikallisesti päätettäviin asioihin. Kyseinen kohta käsittelee oppimisen tuen ja erityisopetuksen järjestämiseen liittyvien toimijoiden yhteistyötä ja vastuunjakoa.

Oppimisen tuki ja erityisopetus ovat osa lukioiden rakenteellista ja pedagogista kokonaisuutta. Tuen järjestäminen kuuluu olennaisena osana lukion toimintakulttuuriin. Tuen käytännön toteutus kuvataan tarkemmin lukiokohtaisessa oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelmassa (luku 6).

Oulun lukiokoulutuksessa tukitoimien toteutukseen ja seurantaan liittyvät vastuut ja työnjako on määritelty seuraavalla tavalla. Osa alla kuvatuista tehtävistä ja vastuualueista sisältyy myös Oulun kaupungin lukioiden ohjaussuunnitelmaan.

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelma

Oulun kaupunki, lukiokoulutus

nro 7(18)

2025

Aineenopettaja

- Huomioi opiskelijan erilaiset tuen tarpeet (PETS) oppituntien suunnittelussa ja opetusjärjestelyissä, esimerkiksi valitsemalla monipuolisia opetusmenetelmiä ja eriyttämällä opetusta.
- Ohjaa ja tukee opiskelijaa oman oppiaineensa opiskelussa sekä oppimaan oppimisessa.
- Antaa tarvittaessa tukiopetusta.
- Tekee yhteistyötä ryhmänohjaajien, opinto-ohjaajien, erityisopettajan ja opiskeluhuollon henkilöstön kanssa opiskelijan tuen varmistamiseksi.
- Ohjaa oman oppiaineensa ylioppilastutkinnon kokeen sisältöihin ja käytänteisiin sekä kokeeseen valmistautumiseen. *
- Osallistuu tarvittaessa opiskelijakohtaiseen monialaiseen tapaamiseen. *

Ryhmänohjaaja

- Toimii ryhmänsä opiskelijoiden lähiohjaajana ja yhdyshenkilönä.
- Välittää tietoa opiskelijan tuen tarpeista opettajille, opinto-ohjaajille ja erityisopettajalle.
- Seuraa opiskelijan opintojen etenemistä ja osallistuu tukitoimien suunnitteluun ja seurantaan.
- Puuttuu mahdollisiin ongelmiin opintojen etenemisessä ja on tarvittaessa yhteydessä opiskelijaan ja huoltajiin (esim. poissaolot, hidas opintojen edistyminen, T/K/4-merkinnät). *

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelma

Oulun kaupunki, lukiokoulutus

nro 8(18)

2025

- Osallistuu tarvittaessa lukion yhteisölliseen sekä yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon.
- Osallistuu erityisopetuksen hallintopäätöksen valmisteluprosessiin.
- Antaa hallintopäätöksen mukaista erityisopetusta ja vastaa erityispedagogisten tukitoimien tarpeen arvioinnista ja opiskeluun sekä osaamisen osoittamiseen liittyvien tukitoimien suunnittelusta.
- Ylläpitää ja kehittää omaa asiantuntijuutta ja ammattitaitoa.
- Osallistuu Oulun lukioyksikön erityisopettajien tiimin (Leo-tiimin) toimintaan.

Opinto-ohjaaja

- Osallistuu tiedonsiirtoon uuden opiskelijan aiemmista tuen tarpeista.
- Seuraa opiskelijan opintojen etenemistä ja mahdollista tuen tarvetta yhteistyössä ryhmänohjaajan ja erityisopettajan kanssa.
- Ohjaa opiskelijaa tarvittaessa tuen piiriin.
- Toimii lukiokohtaisen opiskeluhooltoryhmän jäsenenä ja osallistuu tarvittaessa opiskelijan yksilökohtaiseen opiskeluhooltotyöhön sekä tekee yhteistyötä opiskeluhoollon henkilöstön kanssa.
- Tiedottaa ylioppilastutkinnon erityisjärjestelyiden käytänteistä yhteistyössä erityisopettajan kanssa.
- Tekee yhteistyötä peruskoulujen, toisen asteen, korkeakoulujen ja vapaan sivistystyön kanssa.

Rehtori

- Luo

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelma

Oulun kaupunki, lukiokoulutus

nro 9(18)

2025

Miten yhteistyö aineenopettajan, ryhmäohjaajan, erityisopettajan, ja opinto-ohjaajan välillä toteutuu?

- Ryhmäohjaaja seuraa oman ryhmänsä opiskelijoiden opiskelun etenemistä. Huolen ilmetessä, keskustelee siitä opiskelijan kanssa ja on tarvittaessa yhteydessä muihin koulun toimijoihin
- Aineenopettaja vastaa omaa oppiainettaan koskevan tuen tarjoamisesta ja antamisesta
- Aineenopettajat voivat olla yhteydessä opinto-ohjaajaan esim. poissaolojen vuoksi, opinto-ohjelman keventämisen ym. syiden vuoksi
- Aineenopettajat voivat olla yhteydessä erityisopettajaan esim. opiskelussa havaitsemiensa haasteiden vuoksi
- Tuen toimenpiteistä tehdään lyhyt kirjaus Wilmaan
- Opiskelijoiden oppimisen tuen tarpeista järjestetään ryhmäohjaajan, opinto-ohjaajan ja erityisopettajan välinen tiedonvaihtokeskustelu 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijoista seuraavasti
- 1. vsk ensimmäisen periodin jälkeen (lokakuu) + 3. periodin jälkeen (helmikuu)
- 2. vsk ensimmäisen periodin jälkeen (syyskuu)

Millaista yhteistyötä tehdään opiskeluhoollon toimijoiden kanssa? Millä tavalla oppimisen tuki nivoutuu yhteen yhteisöllisen opiskeluhoollotyön kanssa?

Koulun yhteisöllinen opiskeluhoolloryhmä kokoontuu säännöllisesti lukuvuoden aikana.

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteuttaminen

Tämä luku liittyy lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden luvun 4.2.4 paikallisesti päätettäviin asioihin. Kyseinen kohta käsittelee oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteuttamista, tukitoimien ja erityisopetuksen tarpeen arviointia sekä tukitoimien ja erityisopetuksen kirjaamista opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan.

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteuttaminen perustuu opetushenkilöstön yhteistyöhön, jossa ryhmänohjaajan, opinto-ohjaajan, aineenopettajan ja erityisopettajan roolit tukevat toisiaan. Yhteistyön tavoitteena on huomioida opiskelijan yksilölliset oppimisedellytykset, varmistaa tuen suunnitelmallisuus ja tuen toteutumisen seuranta ja arviointi. Varhainen tunnistaminen ja oikea-aikaiset tukitoimet auttavat opiskelijaa etenemään opinnoissaan ja vahvistavat hänen toimijuuttaan ja osallisuuttaan.

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen prosessiin sisältyvät yksikön käytänteistä ja toimintatavoista sopiminen, opiskelijan tuen tarpeen tunnistaminen, tuen suunnittelu, kirjaaminen ja toteutus sekä tuen seuranta ja arviointi.

Oppimisen tuki

Oppimisen tuki keskittyy helposti saavutettaviin, matalan kyn

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelma

Oulun kaupunki, lukiokoulutus

nro 11(18)

2025

- Erityisopettaja tekee yksilöllisiä lukitestauksia ja laatii tarvittaessa lausunnon erityisjärjestelyjen hakemiseksi yo –kirjoituksiin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
- Erityisopettaja suunnittelee opiskelijan kanssa oppimisen tukea yhteistyössä muiden koulun toimijoiden kanssa sekä koordinoi ja seuraa sen toteutumista (pedagogisen tuen suunnitelma)

Millä tavalla tukiopetus järjestetään?

- Tukiopetusta tarjotaan opiskelijoille tuen tarpeen ilmetessä
- Tukiopetusta voi antaa ko. aineryhmän opettaja

Kuka vastaa pedagogisen tuen suunnitelman laatimisesta? Missä tilanteissa suunnitelma laaditaan ja missä vaiheessa opintoja se tehdään?

- Erityisopettaja ja/tai opinto-ohjaaja laativat pedagogisen tuen suunnitelman opiskelijan kanssa tuen tarpeen ilmetessä

Millä tavoin varmistetaan oppimisen tukeen liittyvä tiedonkulku opetus- ja ohjaushenkilöstön välillä?

- Oppimisen tuen tarpeet kirjataan pedagogisen tuen suunnitelmaan
- Pedagogisen tuen suunnitelmasta tiedotetaan Wilma -vi

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelma

Oulun kaupunki, lukiokoulutus

nro 12(18)

2025

valituskelpoinen. Päätös tehdään Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti. Päätöksestä tiedotetaan opiskelijalle ja huoltajalle kirjallisesti.

Päätöksenteossa noudatetaan yleisiä päätöksentekoa koskevia säännöksiä, lähinnä hallintolakia (434/2003) ja kunnissa myös kuntalakia (365/1995). Oulun kaupungin lukioissa hallintopäätöksen tekee lukion rehtori.

LUKIOKOHTAINEN TARKENNUS

Millaisissa tilanteissa hallintopäätöksen valmisteluprosessi aloitetaan?

- Hallintopäätös on mahdollinen, mikäli tarjottu ja vastaanotettu oppimisen tuki katsotaan riittämättömäksi.

Miten toimitaan niiden opiskelijoiden kohdalla, joilla on voimassa oleva tuen hallintopäätös lukio-opintojen alkaessa?

- Lukioon siirretään oppimisen tuen järjestämisen kannalta välttämätön tieto. Opiskelijan lähtötilanne arvioidaan ja hän siirtyy oppimisen tuen piiriin, mikäli se nähdään tarpeelliseksi. Opiskelijalle voidaan tarvittaessa laatia pedagogisen tuen suunnitelma ja arvioida myöhemmin erityisop

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelma
Oulun kaupunki, lukiokoulutusnro 13(18)
2025**Erityisopetus hallintopäätöksen jälkeen**

Hallintopäätökseen perustuva erityisopetus kohdentuu todennettuihin oppimishaasteisiin tai muihin niihin rinnastettaviin syihin. Erityisopetus on säännöllistä, systemaattista ja tavoitteellista erityisopettajan antamaa tukea ja ohjausta. Tukitoimet suunnitellaan yhdessä opiskelijan kanssa.

LUKIOKOHTAINEN TARKENNUS*Millaista tukea opiskelija saa hallintopäätöksen jälkeen?*

- Hallintopäätöksen jälkeen opiskelija saa monipuolista oppimisen tukea, jonka vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti

Millä tavoin hallintopäätöksen jälkeinen erityisopetus järjestetään?

- Erityisopettaja tapaa opiskelijaa säännöllisesti ja ohjaa opiskelijaa tarvelähtöisesti

Oppimisen tuesta ja erityisopetuksesta tiedottaminen ja tiedon saavutettavuus

Tämä luku liittyy lukion opetussuunnitelman perusteiden luvun 4.2.4 paikallisesti päätettäviin asioihin. Kyseinen kohta käsittelee velvollisuutta tiedottaa tukitoimista, erityisopetuksesta ja niihin liittyv

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteutumisen seuranta ja arviointi

Tämä luku liittyy lukion opetussuunnitelman perusteiden luvun 4.2.4 paikallisesti päätettäviin asioihin. Kyseinen kohta käsittelee oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteutumisen seurantaa ja arviointia.

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteutumista seurataan ja arvioidaan yhdessä opiskelijan kanssa opintojen edetessä. Oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteutumista ja vaikuttavuutta arvioidaan lukioyksikössä lukuvuosittain.

LUKIOKOHTAINEN TARKENNUS

Millä tavoin oppimisen tuen ja erityisopetuksen tarvetta arvioidaan ja kuka sen tekee?

- Arviointi tapahtuu koulun toimijoiden, opiskelijoiden ja huoltajien yhteistyönä mm. kyselyillä ja selvityksillä ja henkilökohtaisilla tapaamisilla

Miten ja kuinka usein yksittäisen opiskelijan oppimisen tuen toteutumista seurataan ja arvioidaan?

- Ryhmäohjaajien, opinto-ohjaajan ja erityisopettajan tapaamisissa

Kuka seuraa opiskelijan tuen tote

Siirtymävaiheet ja tiedonsiirto

Siirtymävaiheissa tapahtuva tiedonsiirto on keskeinen osa oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelmallista toteutusta. Siirtymävaiheita voivat olla esimerkiksi siirtyminen perusopetuksesta lukioon, lukiosta toiseen oppilaitokseen (lukioon tai ammatilliseen koulutukseen), lukion sisäiset siirtymät sekä siirtyminen jatko-opintoihin tai työelämään. Tavoitteena on varmistaa opiskelijan tarvitseman tuen jatkuminen kaikissa siirtymävaiheissa.

Perusopetuksesta lukioon

Tiedot opiskelijan peruskoulun aikana saamasta pedagogisesta tuesta siirretään luottamuksellisesti, opiskelijan etu huomioiden yhteistyössä huoltajien kanssa (1288/2013 Perusopetuslaki, 40§). Tavoitteena on opiskelijan opiskelun tukemisen kannalta olennaisen tiedon siirtäminen.

Lainsäädäntö erottaa toisistaan perusopetuslaissa säädetyn oppimisen ja koulunkäynnin tuen ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa säädetyn opiskeluhoillon (1288/2013 Lakiperusopetuslain muuttamisesta 40 §, 1287/2013 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki). Oppilas- ja opiskeluhooltoon siirtyvästä tiedonsiirrosta vastaavat oppilas- ja opiskeluhoillon työntekijät.

Oulun kaupungissa on sovittu perusopetuksen ja toiseen asteen koulutuksen järjestäj

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelma

Oulun kaupunki, lukiokoulutus

nro 16(18)

2025

opiskelijan tuen tarvetta ja toteutettuja tukimuotoja koskevat tiedot siirtyvät uuden lukion vastaanottaville henkilöille opiskelijan suostumuksella.

LUKIOKOHTAINEN TARKENNUS

Kuka on tiedonsiirron vastuuhenkilö lukioden välisessä tiedonsiirrossa?

- Opinto-ohjaaja ja erityisopettaja

Millä tavalla saatu tieto saadaan lukion opetus- ja ohjaushenkilöstön käyttöön?

- Pedagogisen tuen suunnitelman avulla

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelma

Oulun kaupunki, lukiokoulutus

nro 17(18)
2025

Lukiosta ammatilliseen koulutukseen

Jos opiskelija siirtyy lukio-opintojen aikana ammatilliseen koulutukseen, siirtymä suunnitellaan yhteistyössä opiskelijan, huoltajan ja vastaanottavan oppilaitoksen kanssa. Lähettävä lukio huolehtii, että opiskelijan tuen tarvetta ja toteutettuja tukimuotoja koskevat tiedot siirtyvät uuden koulutuksen järjestäjän vastaanottaville henkilöille opiskelijan suostumuksella.

LUKIOKOHTAINEN TARKENNUS

Kuka on tiedonsiirron vastuuhenkilö koulutuksen järjestäjien välisessä tiedonsiirrossa?

- Opinto-ohjaaja

Lukiosta korkeakouluun

Korkeakouluun siirryttäessä opiskelijan on itse haettava tarvitsemansa tukitoimet. Lukiossa laadittu pedagogisen tuen suunnitelma, erityisopettajan tekemä lukilausunto ja Ylioppilastutkintolautakunnan erityisjärjestelypäätös voivat toimia tukena tukihakemusten tekemisessä.

LUKIOKOHTAINEN TARKENNUS

Millä tavalla opiskelijalle tiedotetaan henkilö

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen suunnitelma
Oulun kaupunki, lukiokoulutus

nro 18(18)
2025